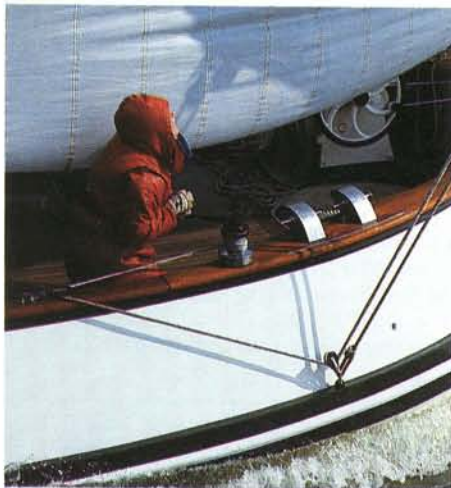

DE LEMSTERAAK

90 JAAR RONDE VORMEN

Alles is rond, geen recht stukje is eraan te bekennen – beter kun je de Lemsteraak eigenlijk niet typeren. In vergelijking met de botter, tjalk en schokker is het een jong type. In 1898 werd de eerste echte houten Lemsteraak gebouwd op de werf van De Boer in Lemmer. Daarvoor werden er al wel veel ronde schepen gebouwd, maar zij werden nog niet als Lemsteraak aangeduid. Overigens werd de naam 'aak' al veel langer voor vele soorten vaartuigen gebruikt, zoals visaken, botaken en mos-selaken.

De gegevens over de eerste Lemsteraak konden niet worden ontleend aan archieven van de bouwer, maar komen uit de bewaard gebleven 'snijboeken' van de zeilmakers. In 1899 leverde zeilmaker De Vries de zeilen voor het door De Boer gebouwde schip, dat werd aangeduid als pleziervaartuig. Deze eerste Lemsteraak was trouwens bestemd voor een Belg, Gustaaf Steurbout uit Gent. Steurbout zeilde kennelijk veel en hard, want al in 1906 bestelde hij een derde tuig in Grouw, nu bij de zeilmaker Molenaar. Uit andere bronnen blijkt dat de eerste aak bij Croles gebouwd is.

Tot 1930 werden er op de werven van De Boer in Lemmer, Bos in Echtenerbrug, Croles in IJlst en Eeltje Holtrop en Auke van der Zee in Joure regelmatig Lemsteraken gebouwd. Dat de kwali-

teit goed was, blijkt wel uit het feit dat de meeste van deze schepen nu nog – als jacht verbouwd – varen.

De belangstelling voor het fraaie type met de mooie ronde vormen leeft nog steeds. Ik schat dat er momenteel zo'n 150 Lemsteraken in ons land varen. Dit gegeven baseer ik op het feit dat er ca. 50 Lemsteraken, gebouwd vóór 1950, zijn geregistreerd bij de verschillende verenigingen. Na die tijd zijn er op verschillende werven nog een honderd Lemsteraken gebouwd. Momenteel

staan er bij de mij bekende werven zeker tien grote Lemsteraken op stapel. Er wordt tegenwoordig ook veel gerekend aan de jachten.

Stabiliteit en snelheid zijn erg belangrijk als het om wedstrijd-aken gaat. Er zijn zelfs al sleepproeven met deze rompvorm gehouden. Het varen met een Lemsterak is een waar genoegen. Het type is snel, kent goede aan-de-windse eigenschappen en biedt veel ruimte en comfort onderdeks. Je ziet ook de tuigen steeds hoger worden. Stabiliteitsberekeningen wezen

uit dat een aantal aken die verhoogde tuigen moeiteloos konden dragen. Andere aken hadden soms enkele tonnen ballast nodig om veel wind veilig te weerstaan.

Verschillende wedstrijdzeilers in IOR-jachten zijn de laatste jaren overgestapt op een Lemsterak en varen fanatiek in wedstrijden mee. Niet alleen vanwege het grotere comfort en het plezier in het varen, maar ook omdat een Lemsterak zijn waarde behoudt. En dat kan van de supermoderne IOR-wedstrijdjachten niet worden gezegd.